

LIBRIS

We know
books

L.M. Aria

SUB PĂMÂNT

Nuvelă istorică

Editura Ink Story
Pucioasa, 2025

Capitolul I

Dincolo de acoperișurile joase ale satului Durham, cerul era mereu întunecat chiar și după ce acele câteva coșuri încetau să mai fumege. Oamenii spuneau că era de la praful din aer, că era de la cărbunele care se ridica și refuza să mai coboare. Dar uneori, în miez de noapte, cineva ar fi putut crede că fumul acela venea de jos, de mai jos decât ar fi fost posibil și, uneori, aducea cu el șoapte greu de înțeles.

Vântul sufla ultimul strat de zăpadă.

La intrarea în satul Durham, prima impresie era că e părăsit. Doar câteva ziare și gunoaie rătăcite se mai zbăteau pe străzile înguste.

Lumina lămpilor cu ulei era vizibilă până aproape de ieșirea din sat, unde, pe stânga, la o casă pipernicită și chinuită de vreme și lipsuri, se auzeau vaiete și foșnetul cearcafurilor tăvălite. În acea locuință erau patru persoane.

Anton, tatăl, era un bărbat înalt, subțire, pe care, dacă îl priveai din laterală, aveai senzația că stomacul îi era lipit de spate. Culoarea ochilor își pierduse din intensitate, buzele îi erau aproape insesizabile și obrajii supti, lăsând să se vadă pomeții proeminenți, scheletici, căzuți.

Adela, mama, ducea cu ea o oboseală de prea mult timp. De cum cobora din pat, tâlpile o dureau, o apuca o amorțeală ca și cum ar fi împuns-o niște cuțite ascuțite, care, după câțiva pași, o lăsa. Se ținea cu mâinile de spate. Mergea încet spre camera celor doi copii ai ei. Voia să vadă dacă dormeau ori erau târâți în vise din care se trezeau țipând, lovind aerul și plângând zgomotos.

O avea pe Ila, o fetiță înaltă și slabă, cu fizionomia tatălui ei. Avea opt ani. Mai era Nathan, care era o fire iscoditoare și care privea totul cu ochi mari și curioși.

Când Adela a deschis ușa ușor, băiatul a închis repede ochii; respira adânc și încerca să nu miște pătura de deasupra lui. Mereu aștepta să se întorcă acasă, ca să îi îmbrățișeze pe ai lui, după care adormea mult mai ușor. Stătuse mult timp privind pe geamul pe care se formaseră flori de gheață, însă în acea noapte, și poate doar în aceea, a decis să nu le mai dea bătăi de cap, să nu-i mai țină treji nici în acele câteva momente petrecute împreună, care pentru el însemnau mult. A decis să-i lase să-și odihnească oasele.

Adela i-a mângâiat cărlionții rebeli, apoi s-a dus la Ila, care se așezase pe pat cu doar câteva minute în urmă. Ea gemea și își mișca spasmodic degetele cu bătăături și palmele cu bășici. Ochii i se roteau în toate părțile, iar picioarele îi tremurau în neștire.

Adela a mângâiat-o și pe ea, ștergându-i

sudoarea și spunându-i o rugăciune în gând. O atingea întotdeauna cu dosul palmei, care era mai puțin aspră, pentru a nu risca să o trezească ori să o rănească. Când o privea, mereu avea lacrimi în ochi. Le plângea copilăria și perioada în care i-a născut. Viața era grea și nu-i era dată oricui. Mortalitatea era foarte crescută în rândul săracilor, iar natalitatea alerga să o prindă din urmă. Mâncare nu prea aveau, dar copiii se obișnuiseră cu lipsa ei. Nu cereau și nu aveau pretenții.

Au fost dați când înghițeau în sec atunci când mergeau la piață pentru a lua, din puținul strâns cu trudă, câteva fructe și legume. Femeia le surprindea gestul și ar fi dat și haina de pe ea pentru a le lua tot ce își doreau, dar închidea ochii și le împingea umerii osoși înainte... spre casă. Casa lor era din cărămidă afumată, cu acoperișul ros de vânt și ploaie, iar pereții se umflau de umezeală. Înăuntru erau trei camere, trei încăperi sărăcicioase. Pe podeaua din pământ bătătorit era o masă strâmbă din lemn, unde se mânca și se cosea.

Mila era mare și inima o durea. În fiecare zi se ruga la Dumnezeu să-i dea putere pentru a pune pe masă măcar minimul de hrană pentru copiii ei.

În schimb, acesta nu părea să o asculte, ba, din contră; Adela simțea că El își întorsese fața de la ea.

A plecat de cum somnul fetei s-a liniștit. Chiar dacă o dureau toate, iar corpul îi tremura

de suferință, nu fusese dată să nu-i sară în ajutor atunci când visele grele o invadau.

Mama e cu tine, îi spunea. Voi alunga tot răul care îți dă târcoale. Dormi, copila mea. Dormi. Sunt aici cu tine. Doamne, păzește-i și protejează-i cu brațele Tale! și lacrimile îi udau pătura murdară și ruptă pe alocuri.

Apoi își târa picioarele spre pat, unde bărbatul ei dormea de mult. Fără să-l deranjeze, s-a așezat ușor lângă el, pe margine, aproape de scândura din lemn, însă înainte să-și întindă corpul, l-a privit. Îi plăcea să facă asta, îi amintea de vremurile bune.

Adela avea senzația că atunci când acesta respira, perna prindea o nuanță mai întunecată, că vapori de întuneric ieșeau din el, ca apoi să fie din nou aspirați de plămâni. *Ești un om bun, prea bun, i-a șoptit, și s-a așezat, adormind numaidecât.*

Ila, Adela și Anton dormeau ca aneșteziați. Lucrau toți trei de dimineața până seara, iar munca era una grea, prea grea, mai ales pentru o copilă care nu știa nici ce era viața, care avea corpul plat și mintea imatură. Câteodată, chiar ea se întreba care îi era rostul, care îi va fi viitorul și cum va trece și peste ziua ce va veni.

Capitolul II

Orele de odihnă erau insuficiente. Deseori, plecau și se întorceau pe întuneric, uitând cum arăta lumina zilei. De cum Adela se întorcea în cameră, văitându-se de picioare, de glezne, de încheieturi și de călcâiele crăpate și însângerate care nu mai apucau să se refacă, adormea imediat. Cu ochii închiși, apuca doar să tragă peste ea colțul păturii îmbâcsite de praf. Însă la doar scurt timp, așa de scurt că nici chinurile nu s-au putut liniști, s-a trezit din nou. Însă nu mai avea puterea de a coborî din pat și, cu o mână, îl zgâlțâi pe bărbatul ei.

Cu picioarele chinuite, cu călcâiele pline de răni din care sângele țâșnea imediat cum erau puse pe podea, cu ochii încă închiși, îl scutură pe bărbatul ei.

Anton, robotic, și-a împins picioarele afară din pătură și a mers spre camera copiilor. Imediat cum ușa dormitorului s-a deschis, Ilei i-au țâșnit lacrimile din ochi, apoi s-a ascuns sub pătură. Plângea cu noduri și sughițuri în timp ce își ținea mână la gură, ca să nu-și trezească fratele. Anton s-a așezat grijuliu lângă ea, încă frecându-și ochii împăienjeniți. Nu știa unde era rana, îi era greu să descifreze gemetele, tremurul corpului și fiecare suspin

care îi zguduia pieptul, trupul.

I-a descoperit chipul și a întreat-o șoptind ce se întâmplase. Ea s-a agățat cu mâinile de materialul subțire, apoi, cu mâneca de la pijamaua ce prinsese un miros închis, de care nu mai putea scăpa, și-a șters ochii încărcați.

— Tata, nu mai vreau să merg la muncă. Totul mă doare și mă doare așa de rău! Mi-e somn mereu și mi-e frică în întuneric. Îmi e foame și sete cât stau acolo. Te rog, nu mă mai lua cu tine și azi!

Cuvintele i-au fost auzite și de Adela. Și-a obligat picioarele să pornească în mișcare și s-a alăturat și ea celor doi. S-a așezat ușor lângă trupul firav al copilei, pe care l-a îmbrățișat la pieptul ei. Plângeau amândouă. Una mai tare ca alta. Una mai chinuit decât alta. Voia să-i șteargă lacrimile. Voia să o privească în ochii de o culoare uitată. Voia din nou să-i spună că totul va fi bine, dar știa că acea minciună durea mai mult decât adevărul.

— Copila mea, a început tatăl, dar nu avem ce face! Nu ne vom ajunge cu mâncarea. Cărbunele acum e mai scump, a pronunțat cu greu, revoltat împotriva celor de la conducere.

Capului familiei Moonprize, mulți îi spuneau Lordul Cenușiu. Familia Moonprize era de vină pentru creșterile de prețuri, pentru că doar cei ce au bani vor mai mulți și mai mulți. Erau cunoscuți nu doar pentru bogăție, ci și pentru firea temperamentală, erau aprigi

și cu metode de control brutal. Lordul Cenușiu se ducea tot timpul neanunțat în mină. Era mereu însoțit de câinele lui. Se sprijinea în bastonul din lemn de trandafir, cu toate că nu avea nicio problemă. Îi plăcea să-i vadă pe mineri murdari, în genunchi, muncind la lumina palidă a lămpilor de ulei. Îi plăcea să le audă gemetele, să le vadă chipurile plânse. Urla ordine. Înjura. Scotea ceasul din buzunar și amenința. *Dacă sacii nu sunt gata înainte să bată clopotul, nimeni nu va fi plătit, nici azi și nici mâine!*

Anton îl disprețuia pentru modul animalic în care se purta cu ei. Pentru foamea lor după bani. Pentru furtul de la cei săraci, ca să sărăcească și mai mult, pentru ca bogații să continue să se îmbogățească.

Ceva ca o piatră i se instalase în gât lui Anton și abia mai putea respira. Strângea cu pumnii blana din care era construit patul și se certa cu Cel Preaînalt în gând. Îi spunea lucruri pe care mai târziu avea să le regrete, lucruri pe care și-ar fi dorit să nu le fi gândit niciodată capul lui fără de vină.

Ce om sunt eu dacă nu-mi pot întreține familia? Dacă îmi silesc copila de numai opt ani să se ridice din pat, când nici nu s-a crăpat de ziuă, să o oblig să meargă la o muncă ce nu-i face bine? Ce părinte sunt? Doamne, de ce mi-ai dat sufletele astea amărâte? Doar ca să-i chinui în viața de acum? De ce i-am făcut, dacă îi condamn la o astfel de greutate?